

Smöjning

[Hela uppsatsen som PDF-fil](#)

– Några anteckningar om smöjning

Louise Hagberg

Etnologiska studier tillägnade Nils Edvard Hammarstedt, 1921

(12 trycksidor – 4 bilder)

Börje Sandén 99-05-13 och 2008-11-05

Tallen vid Rösaring

Hammarstedt har flera gånger behandlat fornseden att draga sjuka barn genom öppningar av olika slag, oftast träd - och i samband med engelska sjukan.

Särskilt barn drogs genom träd – bild från Hycklinge

Engelska sjukan och bråck – ofta nämns torsdag (3) natten som lämplig tid för smöjningen

Tuna: vinterbarn – björk; sommarbarn gran; pojke drogs från höger, flicka från vänster

Alltid med huvudet först; och från söder och till norr

Långsamt medan man läste Fader vår baklänges

Viktigt med levande träd. Tuna: fungerade inte när det ställts upp vid gården

Sjukdomen återkommer om trädet huggs ned

Ett barn drogs genom stammen på ett träd kluvits med ett antal kilar (9) av växande storlek, den minsta nere vid marken, den största skulle vara så stor att ett kunde dras igenom

Järn och stål fick inte användas, tog bort verkan

Fortsatte trädet att växa så förblev barnet friskt

Mest lövträd – men någon gång har man använt barrträd

Ganska många exempel från Uppland – ännu i början av 1900-talet

Ett stycke av kläderna skulle lämnas kvar i trädet

_många exempel på multnade klädrester vid sådana träd

Rotvältor användes också gärna – ”rottra”, ibland ”jorddragning”

_ Även under roten på ett växande träd

_ sjukdomen gick tillbaka till de underjordiska

_ gropen korsades med stål för att inte de onda makterna skulle kunna skada

_ man lade ett silvermynt i gropen som ”lösen” för gropen

Stockholmstidning 1913-09-26

_ på torsdagarna kom ångbåtarna med mödrar för att låta dem dras genom en jordtunnel av en särskild kvinna

_ inga sjukdomar skulle mera få makt över barnen